

# Mạn đàm chuyện Thầy Kiện

Ngô Tăng Giao

Triết gia Seneca phát biểu rằng: “Kẻ nào quyết định một sự kiện mà không nghe cả đôi phương (without hearing the other side) thì dù có đúng đi nữa cũng không thể coi là công bằng được.” Còn chính khách Mỹ Eleanor Roosevelt cũng từng tuyên bố là “Công lý không thể dành cho riêng một bên mà phải cho cả hai bên” (Justice cannot be for one side alone but must be for both). Bởi thế khi một người bị đưa ra xét xử trước toà án thì đương sự có quyền tự bào chữa cho chính mình hay nhờ một người khác bào chữa. Người này là “luật sư” hay còn được gọi là “trạng sư” hoặc nôm na là “thầy kiện, thầy cãi”. Như thế tòa án có dịp được nghe cả đôi bên để phân xử cho rõ “trắng đen”.

John Adams cũng nói: “Bảo vệ cho sự vô tội (innocence be protected) quan trọng hơn trừng phạt tội lỗi, bởi tội lỗi và tội ác thường xảy ra trên thế giới này nhiều tới mức không thể trừng phạt hết chúng. Nhưng nếu sự vô tội bị đưa ra trước vành móng ngựa và kết án, có thể bị xử tử, thì người dân sẽ nói, ‘việc tôi làm điều tốt hay điều xấu không quan trọng, bởi sự vô tội chẳng đem lại chút bảo vệ nào,’ và nếu ý nghĩ đó hình thành trong tâm trí nhân dân thì đó sẽ là kết thúc của mọi sự an ninh”.

Nguyên tắc thường được nhắc nhở là “thà thả lầm cả chục người có tội, còn hơn xử lầm một người vô tội” (“It is better that ten guilty persons escape than that one innocent suffer”) cho nên bị can được cho là vô tội cho đến khi nào Công tố viện nhân danh xã hội nắm quyền truy tố có gánh nặng dẫn chứng chứng minh được bị can là người phạm tội. Công tố viện trình bày “chính đề”. Kế đó luật sư đảm nhận vai trò biện hộ là người có trách vụ trình bày “phản đề” tức là nêu ra những lý lẽ ngược lại để bênh vực can phạm. Thâm phán xử án với tư cách là trọng tài hợp nhất hai “luận đề” mâu thuẫn trên để đi đến một sự dung hòa “lý và tình” rồi tuyên bố ra một phán quyết vô tội hay có tội.

Tại Việt Nam trước năm 1975 luật ghi nhận trong nhiều trường hợp bị cáo phải được luật sư bên vực. Một đạo luật năm 1962 ấn định qui chế Luật Sư và tổ chức Luật Sư Đoàn trong đó có ghi rõ “Nghĩa vụ tổng quát” của luật sư là ngoài khả năng chuyên môn về luật pháp, còn cần thêm những đức tính căn bản sau:

- “Độc Lập”: Không lệ thuộc ai, không bị chính quyền hay tòa án chỉ huy, không hành động vì quyền lợi cá nhân để giúp cho công lý được điều hành tốt đẹp.

- “Ngay Thật”: Phải ngay thật trong tư tưởng, lời nói và trung thực trong hành động hầu đạt được sự tín nhiệm của các thân chủ, bạn đồng nghiệp và của tòa án.

- “Bất Vụ Lợi”: Luật sư không lấy nghề làm chủ đích để làm tiền hay làm giàu mà để phụng sự cho một lý tưởng là quyền bào chữa và phục vụ cho công lý.

Luật sư được chính phủ chỉ định giúp đỡ bào chữa cho bị can thường được gọi nôm na là luật sư miễn phí, “cãi thí”. Thông thường, nếu quyền này

không được tôn trọng thì các bản án sẽ bị huỷ bỏ vì không có giá trị.

Ngay trong Hiến Pháp Hoa Kỳ quyền của bị cáo về hình sự được luật sư biện hộ này cũng được ghi nhận “In all criminal prosecutions, the accused shall enjoy the right... to have the Assistance of Counsel for his defence”.



Trong xã hội vai trò của luật sư rất là cần thiết và luật sư có những nghĩa vụ rất cao quý như nói trên vậy mà không biết tại sao giữa cuộc đời ô trọc này các ông “thầy kiện” lại hay bị bà con lôi ra để làm đề tài chế giễu thì đủ kiêu!

Xin nghe giới bình dân chê cái mồm miệng nói nhiều, lý sự nhiều: “Miệng cá chép, mép thầy kiện”. Chê hành động của kẻ bắt lương gây mâu thuẫn: “Xui nguyên giục bị”. Người ta còn rỉ tai nhau rằng “Một thầy kiện giỏi là một người lảng giềng xấu”... “Một thầy cãi với cặp tài liệu của mình có thể trấn lột được nhiều tiền bạc hơn cả trăm tên cướp có súng ống”... “Luật sư và thợ sơn cùng có đủ tay nghề để nhanh chóng biến đen thành trắng”... “Một người nông thôn giữa hai luật sư giống như cá giữa hai con mèo”.

Có người châm biếm rằng “Một tên không tốt nghiệp trường ốc gì cả thời chỉ có thể trộm nổi một chiếc xe hơi, nhưng một người tốt nghiệp đại học luật và hành nghề thầy cãi có thể trộm nguyên cả một đoàn xe lửa” và “Kẻ giúp tội phạm phạm pháp gọi là tòng phạm, còn kẻ giúp đỡ tội phạm tránh né hay qua mặt luật pháp sau khi bị bắt thường được gọi là luật sư!” v.v...

Người ta cho rằng các thầy cãi hay nói dối, dối với tòa án và ngay cả dối với thân chủ mình. Họ kể chuyện rằng một thầy kiện còn trẻ, mới 30 tuổi đầu mà đã qua đời. Gặp ông Thánh Peter chàng vặn hỏi: “Tôi đã già đâu? Sao mới chỉ có 30 tuổi đầu thôi mà đã phải về châu trời rồi vậy?”. Ông thánh mỉm cười nói: “Căn cứ theo tài liệu giấy tờ mà tính toán tuổi tác thì thấy anh đâu còn trẻ nữa. Số giờ anh nói là phải tiếp khách và làm hồ sơ mà anh đòi các thân chủ của văn phòng anh phải trả tiền thù lao tổng cộng lại có vẻ của một luật sư rất bận, có khi thấy làm hơn 24 giờ một ngày. Tổng cộng số giờ làm việc lại thì tính ra anh phải già khoảng 95 tuổi cơ mà!”

Và chuyện một bà kia lâu ngày gặp lại ông bạn cũ với đôi nạng cặp bên nách. “Trời ơi, chuyện gì xảy

ra với ông vậy?” bà thốt lên. Ông bạn nói: “Tôi bị tai nạn giao thông gần 3 năm rồi...”. “Nhưng tôi thấy ông đi lại có vẻ bình thường rồi, việc gì phải mang nạng theo?” bà ngạc nhiên hỏi. Ông bạn khẽ xuống giọng: “Tôi đang cực kỳ khó xử đây. Bác sĩ đồng ý cho tôi bỏ nạng, trong khi luật sư riêng lại khẳng khẳng không chịu!”

Tiếp theo đó người ta còn kể thêm rằng một ông chánh án hỏi anh thanh niên được người ta đưa ra đứng trước mặt mình: “Thế anh có luật sư bào chữa chưa?” Anh trả lời: “Thưa tòa, tôi chưa có!”

Chánh án hỏi: “Thế anh không nghĩ là cần phải có một luật sư à?” Anh thanh niên trả lời: “Thưa tòa, không ạ! Tôi thấy không cần luật sư bào chữa. Tôi sắp nói ra đây sự thực rồi!” (Tức là chẳng cần nhờ ai nói dối hộ mình nữa!).

Có người lại cho rằng các thầy cãi “không nói dối” mà chỉ sử dụng các “kỹ thuật pháp lý” rất lợi hại mà thôi. Chân lý của sự kiện không hẳn là chân lý của pháp lý. Chỉ một câu hỏi của thầy kiện giỏi giải người có thể làm nhẹ tội từ đại hình chuyển sang tiểu hình. Như trường hợp một nạn nhân bị hiếp dâm, khi luật sư hỏi tại sao người cô thấp như vậy mà một người

cao thế kia có thể lại có thể “hiếp dân đứng” được. Cô trả lời: “Tôi đã nhón gót lên!” Nhón gót lên là đã mặc thị đồng ý thì đâu có hiếp dân mà chỉ xâm phạm tiết hạnh thôi, khung tội tối đa và tối thiểu mà tòa chọn rất nhẹ hơn tội hiếp dân nhiều.

Hoặc chuyện một ông thầy kiện có một vợ và 12 đứa con phải dọn nhà; ông ta không dễ dàng tìm ra được một căn nhà khác để mượn chỉ vì ông quá đông con. Ông cuối cùng nảy ra một sáng kiến: “ông bảo vợ và 11 đứa con của ông ra nghĩa địa mà đi dạo chơi”. Chỉ riêng ông và đứa bé còn lại cùng đi coi nhà với nhân viên địa ốc. Ông tìm được một căn nhà vừa ý và nhân viên địa ốc hỏi “Ông có bao nhiêu con?” Ông trả lời, “12 đứa.” Nhân viên địa ốc lại hỏi, “Thế những đứa kia đâu?” Với ánh mắt buồn buồn, ông trả lời, “Chúng đang ở trong nghĩa địa cùng với mẹ chúng”. Ông nói đúng sự thật và tất nhiên nhân viên địa ốc lại nghĩ rằng ông không có nhiều con...

Nhiều người tuyên bố rằng “Luật sư họ không nói dối. Họ chỉ cần dùng đúng chữ và chỉ có óc sáng tạo mà thôi”. Thí dụ như trong một vụ kiện “shoplifting”, một phụ nữ 32 tuổi bị bắt và đưa ra tòa về tội đã “chôm” đồ trong siêu thị trị giá tổng cộng là

101 đô và 49 xu. Tội này có thể bị phạt tới 10 năm tù. Luật sư cãi cho bị cáo yêu cầu tòa cải tội danh xuống mức nhẹ hơn với hình phạt tối đa là 6 tháng tù mà thôi. Ông lý luận rằng các món hàng bị trộm này được bán “sale” hôm đó, giá cả được hạ bớt và mấy món đồ bị trộm đó cộng lại thời giá chỉ là 97 đô 37 xu. Trên 100 đô và dưới 100 đô thì tội danh khác nhau và hình phạt tất nhiên sẽ khác nhau. Quan tòa chấp nhận lý luận này!

Óc sáng tạo và sự khéo léo của thầy kiện thông thường thì đáng ca ngợi nhưng thỉnh thoảng cũng có những ngoại lệ khiến người đời mỉa mai. Thí dụ như chuyện kể về một thầy kiện muốn mang phần thắng lợi về cho thân chủ mình nên loay hoay tìm mọi cách. Chàng có ý định muốn “đi cửa hậu” để mang đồ đến biểu quan tòa. Hỏi ý kiến một anh bạn thân thì anh này khuyên rằng không nên vì ông quan tòa này rất thanh liêm, có khi vì chuyện “hối lộ” ngầm này mà lại tạo ra phản ứng ngược lại và do đó có thể bị thua kiện.

Ít lâu sau anh bạn thân được tin chàng thầy kiện khoe rằng đã thắng kiện. Anh khẽ hỏi thăm thì được chàng thầy kiện rí tai nói thầm: “Cậu nói đúng! Biểu



quà thì tớ vẫn biếu! Nhưng tớ khôn lắm, không đề tên tớ, mà lại đề tên người gửi biếu quà là luật sư đối phương của tớ đây! Hà ! Hà!”

Người ta cũng từng kể rằng “Bức vách ngăn giữa Thiên đường và Địa ngục bị xụp đổ, hai bên tranh chấp và đòi đối phương phải bỏ tiền sửa chữa. Ra tòa, trên Thiên đường xin chịu thua vì tìm khắp nơi không kiếm ra bóng dáng một ông thầy kiện nào. Còn phía dưới Địa ngục thời có quá nhiều, sẵn cả một đoàn luật sư để bênh vực”.

Lại còn chuyện Đức Giáo Hoàng và một luật sư ngẫu nhiên cùng qua đời vào một ngày và cùng lên trước cửa thiên đường một lúc. Thánh Peter đón họ và nói: “A! chúng tôi đợi quý ông đây. Phòng của quý ông đã sẵn sàng cả rồi.” Thánh quay qua vị luật sư và nói, “Xin hãy chờ tôi một lát, tôi đưa Giáo Hoàng vào phòng riêng của ngài rồi tôi sẽ quay lại để đưa ông tới chỗ của ông.” Ông luật sư nói: “Tôi sẽ cùng đi với quý vị tới phòng Đức Giáo Hoàng trước cho vui!” Thế là cả ba cùng đi với nhau qua những cửa sáng rực rỡ như ngọc trai. Họ tới phòng dành cho Đức Giáo Hoàng, thánh Peter mở cửa. Trong phòng có một cái giường ngủ twin-size, vài cái ghế, một cái bàn nhỏ để

viết lách và một cái TV màu 13-inch. Trông tương tự như một phòng ở các quán trọ bình dân Holiday Inn. Đức Giáo Hoàng ngỏ lời cảm ơn.

Thánh Peter và luật sư lại cùng đi tới phòng dành cho luật sư. Tới nơi, ông thánh mở cửa và ông thầy kiện ngạc nhiên sững sờ khi vào phòng. Thật quả đây là một căn phòng sang trọng với ban công trông xuống vườn, một giường ngủ king-size, đồ đạc bàn ghế đắt tiền, TV màu màn ảnh lớn, có máy hát âm thanh nổi, sàn có lót thảm, có bồn tắm nước nóng, chỗ tắm hơi v.v... Khách sạn 5 sao chắc cũng thua nơi này. Ông thầy kiện sững sờ hỏi: “Căn phòng này thật tuyệt vời! Nhưng tại sao tôi lại được ưu đãi hơn cả Đức Giáo Hoàng vì được thụ hưởng một nơi quá lộng lẫy như thế này?” Thánh Peter chậm rãi trả lời: “Nói thật để ông luật sư rõ nhé! Nơi Thiên đường chúng tôi thường tiếp đón nhiều vị Giáo Hoàng rồi. Các ngài khi qua đời đều lên đây cả. Nhưng trong nghề thầy kiện thời từ trước tới nay chẳng có một ai! Ông là người luật sư đầu tiên được lên chôn này đó!”

Trong sách “Cổ Học Tinh Hoa” từ thời rất xa xưa ở nước Việt có chuyện với đầu đề là “Vợ thầy kiện” như sau:

“Có một người thầy kiện rất giỏi. Mỗi khi thảo đơn kiện cho ai, định buộc tội, gạt lỗi cho nhiều người, mà ý nghĩ chưa được sâu sắc, lời nói chưa được chặt chẽ thì cứ muốn ngồi yên một chỗ để câu tứ. Những lúc ấy, thường dặn người nhà, có khách hỏi, không được cho vào, cả đến vợ cũng phải lánh xa ở một buồng khác.

Vợ người thầy kiện trước kia vẫn đã cùng người láng giềng đầu mày cuối mắt, chỉ vì không dịp, không chỗ, cho nên dòm dỏ đã hơn một năm, mà chưa được thân cận với nhau. Bây giờ biết thế, mỗi khi gặp người thầy kiện câu tứ, thì người vợ bèn lại chuyện trò quây rối để đến mắng phải đuổi tránh đi chỗ khác. Thành vì thế mà người vợ với người láng giềng được bao nhiêu cơ hội đi lại với nhau luôn kể hàng bao nhiêu năm mà không ai biết.

Sau người thầy kiện vì câu tứ mãi mà chết. Người vợ chữa hoang phải nhà chồng kiện. Quan tra xét căn do việc đi lại với ai. Vợ người thầy kiện phải thú thực. Quan vỗ bàn, thở dài nói: “Ngồi bút của người thầy kiện đã khéo, ai ngờ cơ trời còn khéo hơn”.

Cuối câu chuyện trên trong sách thấy có ghi thêm “lời bàn” như sau:

“Thầy kiện tức là luật sư. Luật sư là người hơn ai hết, hiểu thấu các tinh túy của pháp luật, biết rõ nỗi u uẩn của nhân dân. Chính phủ nhờ có luật sư mà thêm sáng việc, quần chúng nhờ có luật sư mà đỡ hàm oan. Vậy làm thầy kiện mà gỡ tội cho kẻ oan, đáng trọng bao nhiêu, thì buộc tội cho người ngay hay bênh vực kẻ gian ác, đáng khinh bấy nhiêu.

Người thầy kiện nói trong bài đây là một tay giáo hoạt chắc đã nhiều lần, lấy lý mà thắt người ngay vào tội ghê gớm lắm. Bởi vậy tác giả mới thuật lại truyện này, nói người thầy kiện vừa tự hại mình lại để cho vợ phản mình, có dạy người tuy khôn khéo đến đâu, cũng không lọt được vành tạo vật. Tạo vật thường vẫn ghét người xảo, bao giờ cũng bắc sẵn cái cân để cân lại cho công bằng. Nhiều khi muốn hại người, người chẳng thấy đâu, lại chỉ thấy cái hại nó quay ngay vào chính mình trước.”

Chuyện về nghề thầy kiện còn dài, chỉ xin kể thêm một chuyện nữa thôi: “Một cô gái khi ra tòa ly dị đòi chồng thứ tư, cô đề nghị tòa xác nhận cho cô vẫn còn “tân”, còn nguyên si, vẫn còn... “đin”. Tòa

yêu cầu lý do thì cô òa lên khóc và nói: -Em khổ lắm! Mang tiếng là có bốn đời chồng nhưng em có được cái nào đâu. Đời chồng thứ nhất của em làm dân biểu quốc hội, chỉ “nói nhiều, hứa nhiều mà không làm gì cả”. Đời chồng thứ hai làm giám đốc viện bảo tàng nên luôn “không được sờ vào hiện vật.” Đời chồng thứ ba em quyết định lấy anh cảnh sát hình sự vì nghe nói là con người của hành động. Nào ngờ anh chỉ luôn theo quy tắc “giữ nguyên hiện trường.” Đời chồng thứ tư là một thầy cãi. Tránh vỏ dưa gặp vỏ dừa. Chàng này chẳng làm chi cả, chỉ giỏi dùng cái miệng lưỡi mà thôi! Thế là đã 4 lần kết hôn mà em vẫn còn din đây ạ!”



Mùng thay là đa số người đời biết đánh giá “nghề thầy kiện” là một nghề cao quý. Ngay như “lời bàn” trong câu chuyện “Vợ thầy kiện” vừa kể trên cũng nói rõ điều đó: “Chính phủ nhờ có luật sư mà thêm sáng việc, quần chúng nhờ có luật sư mà đỡ hàm oan.”

Những người ham đọc các tác phẩm văn chương cũng thường được nghe nhắc tới tên tuổi đại văn hào Shakespeare là nhà văn và nhà viết kịch người Anh. Độc giả thường nhớ tới câu của Shakespeare: “The

first thing we do, let's kill all the lawyers". Câu này lại có người dịch là “Điều đầu tiên chúng ta làm là chúng ta hãy giết tất cả các luật sư đi đã”. Đó là câu nói trong cửa miệng của một nhân vật trong tác phẩm của Shakespeare (“Henry VI,” Part II, act IV, Scene II, Line 73).

Thoạt nghe thì nghĩ rằng cụ Shakespeare ghét cay ghét đắng cái nghề thầy cãi. Thật ra thì không phải như vậy. Trước hết “lawyer” đây phải dịch là “luật gia”, nói chung là tất cả những người trong ngành luật pháp chứ không chỉ riêng luật sư. Sau nữa nhân vật nói câu này là một tên... phản động, đang theo phe phản loạn, cho rằng nếu chúng nổi lên quấy rối luật pháp và trật tự trong xã hội thì sẽ thành công. Muốn quấy rối thì phải tiêu diệt các luật gia ở trong xã hội đi vì chính những vị này là những người luôn giữ cho xã hội được ổn cố.

Như thế thì đây lại chính là một câu mà cụ Shakespeare tỏ ý muốn “đề cao” vai trò quan trọng và cần thiết của các vị “lawyer” nói chung là các luật gia, thầy cãi và các quan tòa trong ngành luật pháp của xã hội đấy chứ! (Shakespeare meant it as a compliment to attorneys and judges who instill justice in society).

Ngay từ hồi còn ngồi trên ghế nhà trường học sinh cũng đã từng được dạy rằng không có nghề nào xấu, chỉ có người làm nghề đó xấu mà thôi! Xin nhớ rằng có rất nhiều vị Tổng Thống khả kính của nước Mỹ xuất thân từ trường Luật và làm nghề thầy kiện đấy nhé!

John Adams là vị Tổng thống thứ Hai của Hiệp chúng quốc Hoa Kỳ giai đoạn 1797-1801 và ông là luật sư đầu tiên làm Tổng thống Mỹ. Ông đã theo học ngành Luật ở Harvard và trở thành thành viên của đoàn luật sư Massachusetts vào năm 1758. Ông nói: “Bảo vệ cho sự vô tội (innocence be protected) quan trọng hơn trừng phạt tội lỗi...”. Sau này còn có nhiều vị nữa, gần nhất có Tổng thống Obama, trước đó thì có Tổng thống đào hoa Clinton cũng đều là thầy kiện cả thôi v.v...

Trước tòa án xử về hình sự vai trò cần thiết của luật sư đôi khi không thể thiếu. Hầu hết công dân các nước trên thế giới đều có đủ 2 quyền cơ bản đó là “quyền im lặng” và “quyền có luật sư”.

Trước khi thẩm vấn, cảnh sát phải thông báo cho nghi phạm hình sự đại ý như sau: “Bị cáo có quyền giữ im lặng. Bất cứ điều gì bị cáo nói có thể và sẽ

được sử dụng để chống lại bị cáo trước toà án. Bị cáo có quyền nói chuyện với luật sư, và có luật sư hiện diện trong quá trình xét hỏi. Nếu không thể thuê luật sư, bị cáo vẫn sẽ được cung cấp một luật sư bằng nguồn tài chính của chính phủ.”

Ngay trong bản Hiến Pháp Hoa Kỳ quyền của các kẻ phạm tội về hình sự được luật sư biện hộ cũng được ghi nhận: “In all criminal prosecutions, the accused shall enjoy the right... to have the Assistance of Counsel for his defence”.

Tại Việt Nam trước năm 1975 quy định trong nhiều trường hợp bị cáo phải được luật sư bên vực. Đạo luật năm 1962 ấn định qui chế Luật Sư và tổ chức Luật Sư Đoàn có ghi rõ “Nghĩa vụ tổng quát” của luật sư là ngoài khả năng chuyên môn về luật pháp, còn cần thêm những đức tính căn bản là “Độc lập”, “Ngay thật” và “Bất vụ lợi”.

Nói chung về phần người lãnh vai luật sư có nhiệm vụ bào chữa thời thường có những tâm tư riêng nhất là trong những vụ án giết người với tình tiết man rợ mà nhiều người đều nghĩ hành vi phạm tội của bị cáo “không còn gì có thể bào chữa được”. Bào chữa cho những kẻ đã gây nên tội ác khiến dư luận dân



chúng và gia đình bị hại cảm phần là một sự lựa chọn khó khăn dù bị cáo hay thân nhân họ trả tiền thù lao cho luật sư hay nhà nước chỉ định luật sư làm nhiệm vụ này (mà trong dân gian thường gọi là “cãi thí”). Tuy thế theo quy định của pháp luật, luật sư vẫn phải đứng ra bảo vệ cho bị cáo, phải bào chữa thế nào để đảm bảo quyền lợi cho bị cáo đồng thời còn thể hiện tính nhân đạo của pháp luật. Tôn chỉ này chính là thiên chức của nghề luật sư.



Tuy thế trong thời đại mới và ở khắp nơi chúng ta cũng thấy rất nhiều câu chuyện đề cập tới nghề thầy kiện kể cũng khá độc đáo và bất thường. Nhân chuyện mạn đàm chỉ xin tạm kể một số trường hợp sau:

### ***Luật sư âm mưu giết vợ***

Lonnie Kocontes, cựu luật sư Orange County (Mỹ) bị kết tội bóp cổ người vợ cũ và liệm bà từ một du thuyền Ý xuống biển năm 2006. Sau đó, thi thể của bà được phát hiện nổi trên biển Địa Trung Hải. Bà vợ chết vì bị siết cổ trước khi xác rớt xuống nước, và bị cáo tính toán là cái xác sẽ bị mất trong vùng biển quốc tế.

Bồi thẩm đoàn chỉ trong vài tiếng đồng hồ nghị luận đưa ra quyết định bị cáo có tội sát nhân vì động cơ tài chánh khi giết người vợ thứ nhì là bà Micki Kanesaki. Bị cáo lãnh bản án chung thân không được xét tha sớm. (sentenced to Life In Prison in cruise ship death of wife).

### ***Luật sư sát hại vợ cũ trước mặt các con***

Năm 2022 Anders Odegaard, 31 tuổi, ở Minnesota bị cáo buộc giết chết vợ cũ sau khi hai người tranh cãi. Ông Anders được xác định là luật sư của Mercer County, ở North Dakota

Đưa con trai 8 tuổi của họ đã chứng kiến sự việc và cung cấp lời khai cho nhà chức trách. Thời điểm đó, bà vợ là Carissa và ông chồng Anders đã cãi vã do ông chồng không đồng ý cho vợ cũ đưa các con đến nhà thờ. Hai người cũng có mâu thuẫn liên quan đến đứa con 2 tuổi.

Hai người này đã có với nhau năm người con vào đầu năm 2013 và ly hôn vào năm ngoái. Bà vợ được trao quyền nuôi con và cả hai đều được trao quyền giám hộ chung về mặt pháp lý.

Những đứa trẻ đã ở lại với cha chúng vào đêm

hôm trước. Người mẹ đến đón con lúc 5 giờ chiều ngày hôm sau. Hai người bắt đầu cãi nhau từ bên ngoài cho đến trong nhà, một đứa trẻ kể lại. Ông chồng đã lấy dao hoặc cái vá để tấn công vợ cũ của mình. Một đứa trẻ khác nói với nhà chức trách rằng cha mẹ mình “vật nhau” và “mẹ đã bị thương tích chảy máu.” Cậu bé cũng nhìn thấy cha bóp cổ mẹ mình.

Bà vợ bị chồng cũ đánh đập dã man. Bà đã báo đứa trẻ hãy gọi 911. Một trong những người con đã ôm em bé 2 tuổi từ tay mẹ chúng rồi bỏ chạy. Bọn trẻ sau đó nhờ được người đi đường gọi 911.

Khi cảnh sát đến nhà ông chồng, ông này đang mặc quần đùi và trả lời “Tôi cảm thấy không khỏe,” theo tài liệu của tòa án. Bà vợ được đưa đến một bệnh viện. Lúc này, não bà đã dừng hoạt động và sau đó đã qua đời.

### ***Cựu luật sư lãnh 2 án tù chung thân vì giết vợ, con***

Ông Alex Murdaugh, 54 tuổi, cựu luật sư ở South Carolina lãnh hai án tù chung thân không ân xá vì giết vợ và con trai. Ông Alex bị tòa kết án chưa đầy

24 giờ sau khi bị bồi thẩm đoàn kết tội giết vợ là bà Maggie và con trai là anh Paul năm 2021.

Trước khi tuyên bố hai án chung thân liên tiếp, Chánh Án Clifton Newman hỏi ông Alex muốn nói gì không, và cựu luật sư này vẫn khẳng định ông ta vô tội. “Xin thưa một lần nữa, tôi tôn trọng phiên tòa này. Nhưng tôi vô tội. Tôi không bao giờ hãm hại bà Maggie, vợ tôi, và tôi không bao giờ hãm hại Paul, con trai tôi, trong bất kỳ tình huống nào,” ông Alex nói.

“Mà có lẽ không phải ông,” Chánh Án đáp, lưu ý rằng ông Alex nghiện thuốc giảm đau nhiều chục năm. “Có lẽ là con quái thú mà ông biến thành khi ông uống mấy chục viên thuốc giảm đau lúc đó. Có lẽ ông biến thành người khác.”

Phiên tòa kết án bắt đầu không lâu sau đó. Chánh Án Newman cho biết ông sẽ tuyên án sau khi bất kỳ nạn nhân nào trình bày họ bị ảnh hưởng ra sao trong vụ này. Nhưng công tố viên Creighton Waters cho hay không ai trong gia đình ông Murdaugh cũng như gia đình vợ ông muốn phát biểu.

Công tố viên Waters nói: “Mức độ đồi bại, tàn nhẫn và ích kỷ trong vụ án này là kinh hoàng,” ông

cho biết thêm rằng Alex vẫn dối trá và tỏ ra không ân hận.

Chỉ tay về phía ông Alex, công tố viên thêm: “Không bao giờ nên để người như ông này sống cùng với những công dân tự do, tuân thủ luật pháp một lần nữa.”

Rồi công tố viên yêu cầu tòa ra bản án cao nhất – hai án chung thân liên tiếp.

Sau phiên tòa xét xử kéo dài 28 ngày, bồi thẩm đoàn chỉ mất vài giờ để thống nhất kết tội ông Alex hai tội giết người và hai tội dùng vũ khí trong lúc phạm tội ác bạo lực.

Bồi thẩm đoàn kết luận ông Alex dùng súng ngắn bắn chết anh Paul, 22 tuổi, và dùng súng trường bắn chết bà Maggie, 52 tuổi, tại nhà họ.

### ***Luật sư gạ tình vũ nữ thoát y***

Luật sư McGinnis Hatfield được kết nạp vào đoàn luật sư West Virginia (Mỹ) từ năm 1975. Nay mất chứng chỉ hành nghề khi gạ gẫm một vũ nữ “đổi tình” lấy dịch vụ pháp lý. Hatfield còn phải trả hơn 1.000 USD án phí, theo phán quyết của tòa tối cao

West Virginia. Sự việc bắt nguồn từ lần Hatfield gặp một vũ nữ thoát y tại hộp đêm ở thành phố Bluefield vào năm 2013. Khi biết vũ nữ muốn được giúp đỡ trong vụ ly hôn nhưng không thể trả 1.500 USD phí luật sư, Hatfield đề nghị đổi tình dục lấy dịch vụ pháp lý. Ở lần gặp sau, ông ta còn nói sẽ chỉ nhận việc nếu cô gái đồng ý quan hệ.

Đi kèm đơn tố cáo là 6 đoạn băng ghi âm những lần Hatfield nói chuyện điện thoại với người phụ nữ. Khi bị hỏi “có ngủ với mọi thân chủ hay không”, Hatfield trả lời “có lẽ một hai lần trong gần 40 năm”. Nghe đơn tố cáo, Hatfield thừa nhận giọng nói trong băng ghi âm là của mình nhưng cho rằng giữa hai người “không tồn tại quan hệ luật sư và thân chủ”. Ở Mỹ, luật sư thường bị cấm có quan hệ tình dục với thân chủ.

Cuối năm 2013, cuộc điều tra bị tạm hoãn do ông Hatfield bị tai nạn gây thương tích não và phải nghỉ hành nghề. Tới tháng 7/2017, Hatfield tiếp tục bị điều tra sau khi trở lại làm việc. Theo quyết định của tòa tối cao, Hatfield bị hủy chứng chỉ hành nghề vì có sai phạm nghiêm trọng và hoàn toàn không hối lỗi.

Thầy cãi hành nghề thì cứ lấy thù lao bằng “tiền mặt” rồi sau đó muốn làm chi thì làm vì người ta thường nói là “Có tiền mua tiên cũng được!”. Sao lại cứ đòi thân chủ trả bằng... “sex”! Thật tào lao!

### ***Luật sư bị chỉ trích mặc đồ ở nhà trong phiên tòa trực tuyến***

Tại Mỹ, Thẩm phán Dennis Bailey nhắc nhở luật sư phải ra khỏi giường và mặc quần áo nghiêm túc trước khi tham gia phiên tòa trực tuyến vì nhiều luật sư vẫn mặc quần áo thường ngày, có bộ dạng đầu bù tóc rối, và có thể chưa ra khỏi phòng ngủ.

Theo ông Bailey, một nam luật sư thậm chí xuất hiện trong tình trạng không mặc áo, một số nữ luật sư vẫn nằm trên giường đắp chăn hoặc chỉ khoác tạm áo choàng trong lúc ngồi trên thành bể bơi.

Ông nhắc nhở rằng dù làm việc qua mạng, luật sư vẫn cần coi như bản thân đang xuất hiện tại phòng xét xử và phải có cách ăn mặc phù hợp.

Lời nhắc nhở được đưa ra trong bối cảnh nhiều tòa án tại Mỹ chuyển sang làm việc từ xa dưới hình thức họp trực tuyến để tránh tiếp xúc xã hội, giảm khả năng lây nhiễm Covid-19.

## ***Luật sư "quan hệ" tình dục với khách ngay tại phiên tòa***

Luật sư Robles quan hệ tình dục với khách ngay trong lúc phiên tòa xét xử đang diễn ra. Vụ việc xảy ra tại một phiên tòa trực tuyến ở Peru. Luật sư bị bắt quả tang đang “trần như nhộng” và quan hệ với nữ khách hàng của mình ngay trước mặt thẩm phán và công tố viên.

Luật sư này đã quên tắt ứng dụng trò chuyện trực tuyến Zoom khi phiên tòa vẫn chưa kết thúc. Thẩm phán gọi sự bất cẩn của luật sư là “nổi ô nhục”.

Trong đoạn video bị xếp “hạng X” trên internet vì quá nhạy cảm, luật sư đã thản nhiên lộ đồ và quan hệ tình dục với nữ khách hàng trong khi phiên tòa trực tuyến vẫn chưa kết thúc.

Thẩm phán chủ tọa và công tố viên đã sững sờ và liên tục nhắc nhở luật sư dừng ngay hành động của mình. Tuy nhiên, khi nữ khách hàng bắt đầu ngồi lên đùi luật sư thì thẩm phán Torres đã phải phái cảnh sát tư pháp đến ngay văn phòng luật của ông này để can thiệp.



“Chúng tôi phải chứng kiến hành vi khiêu dâm cực kỳ không đúng mực ngay tại phiên tòa. Luật sư đã vi phạm phép lịch sự tối thiểu nơi công cộng. Vụ việc trở nên nghiêm trọng khi đoạn video đáng xấu hổ bị truyền thông phát tán”, thẩm phán Torres nói.

Luật sư Robles đang bị công tố viên điều tra về hành vi xúc phạm tòa án. Đoàn luật sư thành phố cũng xem xét kỷ luật luật sư này vì cách làm việc thiếu chuyên nghiệp.

“Chúng tôi đã loại luật sư Robles khỏi tư cách người bào chữa trong phiên xét xử kế tiếp!” thẩm phán tuyên bố.

### ***Luật sư đánh nhau với quan tòa***

Năm 2014 tại tòa án hạt Prevard, Florida thẩm phán John Murphy đấu khẩu với luật sư bào chữa Andrew Weinstock vì luật sư không chịu từ bỏ quyền được xét xử nhanh của thân chủ (refused to waive a client’s Sixth Amendment right to a speedy trial). Thẩm phán trở nên nổi nóng và nói: “Anh biết không, nếu bây giờ có một tảng đá thì tôi sẽ ném vào anh ngay lập tức. Ngồi xuống ngay và đừng khiến tôi phát điên”. Đáp lại, luật sư phản pháo: “Tôi là một luật sư.

Tôi có quyền được đứng ở đây và đại diện cho thân chủ của mình”.

Mâu thuẫn lên đến tột điểm khi thẩm phán chủ tọa phiên tòa không kiềm chế được bản thân, vốn là cựu đặc nhiệm quân đội nên hăng máu và ra lời thách thức: “Nếu muốn đánh nhau thì cùng ra ngoài. Tôi sẽ đá vào mông anh” (“I said sit down. If you want to fight, let’s go out back and I’ll just beat your ass.”). Tin cho hay rằng quan tòa nắm cổ áo ông luật sư và đấm ông này. Sau đó, hai người hùng hổ kéo nhau ra phía ngoài phòng xử án và... hỗn chiến, bỏ mặc phiên tòa. Cuộc ẩu đả chỉ chấm dứt khi một viên sĩ quan cố gắng kéo hai người ra xa. Khi thẩm phán Murphy trở lại phòng xử ông được cả phòng vỗ tay hoan hô. Ngược lại vị luật sư bào chữa vắng mặt. Tuy vậy thắng lợi võ nghệ của ông quan tòa Murphy không kéo dài vì ít lâu sau ông bị cách chức.

### ***Hai nữ luật sư bị quan tòa “còng tay” trong phiên xử trước tòa***

- Năm 2007 một quan tòa ở thủ đô nước Mỹ đã ra lệnh “khám xét, còng tay và giam giữ” (searched, shackled and detained) nữ luật sư Liyah Brown chỉ vì

bà này đang cố trình bày nhiều chi tiết khi cãi trước tòa. Luật sư bị nhốt vào cùng chỗ với các bị can trong 45 phút.

- Cũng lại tại Mỹ vào năm 2015, quan tòa Hafen ở Las Vegas ngay trong một phiên tòa đã ra lệnh còng tay nữ luật sư Zohra Bakhtary với ý định muốn cho bà này một “bài học về phép ăn nói” và “phép hành xử lịch sự tại tòa” Nguyên do là luật sư khi lên tiếng biện hộ cho một bị can nhưng mới mở miệng nói vài câu thì bị quan tòa nóng nảy ngắt lời. Sau vài lần như vậy thấy luật sư vẫn muốn tiếp tục nói nữa quan tòa ra lệnh còng tay luật sư. Vài phút sau thì luật sư mới được cởi khỏi còng.

Chuyên viên về pháp luật cho rằng quan tòa trong hai vụ án trên đã không tôn trọng quyền bào chữa. Thông thường thời không ai có quyền dẫn giải hay bắt giam luật sư đang biện hộ trước “vành móng ngựa”. Luật sư được quyền bất khả xâm phạm, ngoại trừ trường hợp mạt ly thẩm phán xúc phạm công quyền hay xúi dục phi pháp v.v...

### ***Luật sư về hưu chinh phục đỉnh Everest ở tuổi 75***

Arthur Muir là một luật sư về hưu, 75 tuổi,

Chicago (Mỹ). Ông đã say mê mộng ước leo núi kể từ khi được cha mình tặng một cuốn sách nói về dãy Himalaya lúc ông còn nhỏ. Niềm đam mê đó ngày càng trở dậy. Tuy nhiên, phải đến khi 68 tuổi, ông Muir mới bắt đầu những trải nghiệm leo núi đầu tiên trên những ngọn núi ở Nam Mỹ và Alaska, trước khi thực hiện thử thách lớn nhất là lên đỉnh Everest. Ông trở thành người Mỹ lớn tuổi nhất từng chinh phục Everest, đỉnh núi cao nhất thế giới.

### ***Học thành luật sư sau 17 năm tù oan***

Năm 1988, Martin bị cáo buộc tội sát hại bố mẹ tại nhà riêng ở New York. Do bị điều tra viên ép và mớm cung khi không có mặt luật sư, Martin nhận tội nhưng không chịu ký vào tờ khai. Năm 1990, ở tuổi 19, tòa án tuyên chàng phạm tội giết người và lãnh án 50 năm tù. Năm 2007 Martin được tòa án phúc thẩm hủy án và trả tự do sau 17 năm bị kết án oan. Ra tù, Martin quyết định theo đuổi sự nghiệp pháp lý vì đây là ước muốn của chàng từ khi còn kẹt ở trong tù. Sau thời gian rèn luyện, Martin trở thành luật sư.

## ***Luật sư kiện bố mẹ không chu cấp***

Luật sư Faiz Siddiqui, 41 tuổi, tốt nghiệp ĐH Oxford danh giá nhưng thất nghiệp. Chàng khởi kiện bố mẹ vì đã bị cắt chu cấp. Chàng yêu cầu bố mẹ phải chu cấp cho chàng suốt đời và không ngần ngại cho biết, từ trước tới nay sống phụ thuộc vào nguồn tài chính từ cha mẹ giàu có của mình. Bố mẹ chàng đã để chàng sống miễn phí trong căn nhà trị giá 1 triệu bảng của họ ở London (Anh) trong suốt 20 năm qua. Họ cũng thanh toán tất cả hoá đơn của con trai từ trước tới nay. Tuy nhiên, sau một trận cãi vã, họ cắt luôn trợ cấp.

Chàng thầy cãi này thất nghiệp từ năm 2011. Chàng khẳng định rằng chàng được quyền yêu cầu cha mẹ nuôi dưỡng với tư cách một đứa trẻ đang trưởng thành “dễ bị tổn thương” do các vấn đề về sức khoẻ. Ngoài ra, việc cắt đứt nguồn hỗ trợ tài chính cũng là “vi phạm nhân quyền” của chàng.

Chàng này không muốn làm “thầy cãi” lại ưa làm “trẻ nít” ăn bám cha mẹ mãi sao?

## ***Nữ luật sư có mái tóc dài 1,82 m***

Nữ luật sư Alona Anufriieva, 31 tuổi, ở Ukraine,

nổi tiếng với mái tóc dài 1,82 m. Cô cho biết cô đã nuôi tóc từ năm 12 tuổi. Khi đó các nữ sinh ở trường đều cắt tóc ngắn và thời trang, song cô lại thích tóc dài nên quyết định nuôi. Cô mất tới 3 năm để có mái tóc dài tới thắt lưng. Sau đó càng nuôi cô càng thích. “Tôi nghĩ sức mạnh của một người phụ nữ nằm ở mái tóc và trông thật đẹp khi để dài như của tôi”, cô cho hay. Hiện tại mái tóc của cô dài hơn cả chiều cao của cô. Không biết cô thầy cãi di chuyển đi lại ra sao trước “vành móng ngựa” đây?

### ***Võ ngực tự làm “thầy cãi”***

Một bà Mỹ sồn sồn, ra toà trở tài tự làm... “thầy cãi”! Bà lôi ra giấy bác sĩ chứng nhận bà đang mang thai 4 tháng và mở một quyển sách luật rồi đọc lớn: “Trong phiên toà ngày... tại toà án tối cao tiểu bang... thẩm phán đã tuyên án tù chung thân một người đàn ông về tội giết chết hai người, đó là người đàn bà mang thai và đưa con còn trong bụng của bà ta.” Bà kết luận: “Trong vụ kiện hôm nay, trong xe có tôi và đứa trẻ trong bụng, coi như là có 2 người. Hai người mà chạy trong diamond lane này là đúng luật lệ rồi! Đâu có vi phạm!”.

Quan tòa cười nói: “Bà nói có vẻ đúng đấy! Vì lý do này, tôi tha bà tội lái xe trên diamond lane, nhưng phải phạt bà tội... hai người ngồi một ghế!”.

### ***Hai luật sư méo mó nghề nghiệp***

Ở Hartford, Connecticut (Mỹ) hai anh chị cùng làm nghề thầy kiện là Bernard và Annamarie, cùng tự viết chung một lời thệ nguyện kết hôn của chính họ. Lời thệ nguyện này được đánh máy trên 47 trang giấy khổ lớn. Vị chủ lễ phải đọc tài liệu này trong mấy tiếng đồng hồ. Khi cuộc lễ sắp chấm dứt thời 90% quan khách đã chuồn mất rồi, kể cả cha mẹ của chú rể lẫn cô dâu.

Mấy bài cãi của thầy kiện thường được gọi là “brief”, tức là rất vắn tắt, ngắn, gọn. Hai anh chị thầy kiện này lại quá dài dòng! Thệ nguyện dài dòng như thế nhưng không hiểu cuộc tình có kéo dài được lâu không?

### ***Luật sư “cãi thí” cho chó.***

Vào tháng 10 năm 2012: Quan tòa William E. Woodrum Jr ở Georgia (Mỹ) đã chính thức chỉ định (appointed) một luật sư tên là Claude Kicklighter để

“cãi thí” cho chú chó “pit bull”. Chú chó tên là Kno, có thể bị hành quyết vì đã tấn công một em bé hàng xóm mới có 5 tuổi gây ra thương tích trầm trọng khi em bé này đang chơi đùa với một em bé khác trong sân. Kể cũng lạ đấy nhỉ!■

*Ngô Tăng Giao*

